

Mark- och miljödomstolen
Nacka tingsrätt
Avdelning 4

Dnr Mbn 2017-787

Yttrande avseende NCC Industry AB:s överklagande av försiktighetsmått i beslut om att tillåta anmäld verksamhet för krossning och sortering av berg och grusmaterial på del av fastigheten Barkarby 2:2

Remiss från Mark- och miljödomstolen, Mål nr M 640-20.

Miljö- och bygglovsnämnden (nämnden) har fått möjlighet att inkomma med skriftligt yttrande på NCC Industry AB:s (bolaget) överklagande av Länsstyrelsen Stockholms beslut av den 18 december 2019, d.nr. 505-46629-2018.

BAKGRUND

Den 24 oktober 2017 skickade NCC Industry AB (bolaget) in en anmälan om krossning av entreprenadberg inom del av fastigheten Barkarby 2:2 i Järfälla. Anmälan avsåg uppställning av mobil kross- och sorteringsanläggning och vidareförädling av berg, morän eller andra jordarter enligt 21 § miljöprövningsförordningen (MPF 2013:251) verksamhetskod 10:50 C – uppställning inom detaljplan eller längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.

Miljö- och bygglovsnämnden fattade den 18 november 2018 beslut om ett flertal försiktighetsmått för anmäld verksamhet. I beslutet gjorde nämnden bedömningen att entreprenadberget skulle betraktas som avfall och klassade verksamheten enligt 29 kap 41 § miljöprövningsförordningen (MPF 2013:251) verksamhetskod 90.110 C - genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.

NCC valde att överklaga tre av försiktighetsmåttarna gällande bullernivåer, årsrapport och laktester. Länsstyrelsen fattade beslut i ärendet den 18 december 2019. Av beslutet framgick att Länsstyrelsen avsåg att bedöma hela den anmälda verksamheten för att sedan kunna ta ställning till om de överklagade försiktighetsmåttarna var behövliga eller för stränga. Länsstyrelsen övergick därför till att bedöma om massorna i nu aktuellt ärende utgjorde en biprodukt eller avfall. Sammanfattningsvis fann Länsstyrelsen att de aktuella massorna inte uppfyllde gällande kriterier för att utgöra biprodukter och att nämnden således haft fog för att bedöma massorna som avfall. Länsstyrelsen bedömde emellertid den aktuella verksamheten som tillståndspliktig enligt 29 kap. 40 § MPF. En åtgärd som är tillståndspliktig enligt denna bestämmelse prövas efter ansökan av miljöprövningsdelegationen och inte av nämnden. De tre överklagade försiktighetsmåttarna har därför inte prövats av Länsstyrelsen.

NCC Industry AB överklagade Länsstyrelsens beslut och yrkade bland annat att Mark- och miljödomstolen skulle fastställa att det entreprenadberg som mottas inte utgör avfall. Mark- och miljödomstolen har gett miljö- och bygglovsnämnden rätt att yttra sig över det som står i överklagandet.

YTTRANDE

Miljö- och bygglovsnämnden har inte ändrat sitt ställningstagande i förhållande till vad som tidigare beslutats om i NCC:s anmälningsbeslut. Nämnden yrkar därför att mark- och miljödomstolen avslår NCC:s överklagande och fastställer nämndens ursprungliga beslut §109, 2018-09-18 i ärende MBN 2017-787.

Som ytterligare skäl för vår bedömning vill vi framföra följande synpunkter:

15 kap 1 § Miljöbalken (1998:808)

Nämnden hänvisar i första hand till det ursprungliga beslutet, se beslutsnummer ovan, om att entreprenadberget ska anses vara ett avfall. I beslutet framgår nämndens bedömning utifrån de olika kriterierna i lagstiftningen och nämndens resonemang kring fortsatt användning.

Utöver tidigare bedömning så har nämnden i tillsynen av pågående verksamheter i området konstaterat ytterligare miljöeffekter som nämnden anser styrker att entreprenadberget ska betraktas som ett avfall.

- Inom samma etableringsområde som NCC Sverige AB ligger Betongindustri AB, klassningskod 26.110 enligt 14 kap 13 § miljöprövningsförordningen (2013:251). Innan verksamheten startade igång så var förhoppningen att de skulle kunna använda det krossade entreprenadberget som ballast i betongtillverkningen. Efter produktionsstart upptäckte verksamheten att bergkrossen från NCCs anläggning innehöll plastrester från språnghattarna. Detta har inneburit att NCC i sin produktion har fått lägga till vindsiktning som steg för att separera bort plasten och för att bergkrossen skulle kunna användas i betongtillverkningen. Att berget innehåller plastrester som behöver vindsiktas innan fortsatt användning bör visa att berget inte kan beskrivas som en ren bergprodukt.
- Inom tunnelbaneutbyggnaden på Barkarbyfältet har Förvaltning för utbyggnad av tunnelbana, Stockholms läns landsting uppmärksammat höga kromhalter i det processvatten som samlas upp i tunnlarna. Laktester på betongen visar att den läcker betydligt högre halter krom-VI än vad man tidigare känt till. Eftersom entreprenadberget innehåller rester från betong riskerar fortsatt hantering av berget laka krom-IV till omgivande mark och vatten. Detta är något som tidigare inte uppmärksammats och bör ses som en miljörisk vid fortsatt hantering.
- Järfälla kommuns projektavdelning för utbyggnad av Barkarbystaden har uppmärksammat odetonerad sprängmedel i bergkross från NCCs krossanläggning. Skanska som är upphandlad entreprenör har därför valt att byta leverantör för bergkross på grund av arbetsmiljörisker utöver de risker med förhöjda kvävehalter som riskerar att lakas ut till närliggande recipient.

Om entreprenadberget skulle ses som en biprodukt ser nämnden en stor risk att hantering av det utsprängda berget inte försäkrar att lämpliga skyddsåtgärder vidtas för nya lagringsplatser och hantering såsom ex. täta lagringsytor där allt lakvatten kan samlas upp och renas utan utsläpp. Det är också upp till NCC att visa att det krossade entreprenadberget inte riskerar att förorena mark och vattenområde. I 15 kap 11 § miljöbalken framgår det att den som hanterar avfall ska se till så att hanteringen inte skadar eller orsakar risk för skada på människors hälsa eller miljön.

Nämnden anser att det är anmärkningsvärt att bolaget i sitt överklagande av Länsstyrelsens beslut anför att entreprenadberget skulle utgöra en biprodukt. Om bolaget ansett att nämndens bedömning i den frågan var felaktig borde denna invändning framförts redan i överklagandet av kommunens beslut.

29 kap 41 § Miljöprövningsföroreningen (MPF 2013:251)

Länsstyrelsen har i sitt beslut angett att tillståndsplikt gäller för verksamheten. De menar att det undantag från tillståndsplikten, enligt 29 kap 41 § punkt 2 MPF 2013:251, som finns för krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads, eller anläggningsändamål endast gäller då avfallet sorteras/bearbetas på den plats där det ska användas. Som skäl för detta hänvisar de till ”Naturvårdsverkets vägledning till MPF 29 kap. 2017-04-28”.

Nämnden har vid handläggningen av ärenden utgått från formuleringen i 29 kap 41 § Miljöprövningsförordningen (2013:251) och konstaterat att det i Naturvårdsverkets vägledning framgår att det under arbetet med översynen av 29 kap i MPF inkommit frågor om undantaget från tillståndsplikten. Enligt vägledningen handlade frågorna om undantaget ska gälla enbart då avfallet sorteras/bearbetas på den plats där det ska användas, eller om undantaget är tillämpligt oavsett var verksamheten bedrivs. Naturvårdsverket anger i vägledningen att en sådan tolkning av undantaget kräver en ändring av 40-43 §§ samt att de ska se över frågan och eventuellt föreslå ändringar.

Då nämnden inte sett att Naturvårdsverket gjort en sådan ändring, som ovan angivet, kan vi inte annat än konstatera att undantaget från tillståndsplikten gäller och nämndens tidigare beslutade verksamhetskod 90.110 ska fastställas.

Övriga synpunkter

I sitt överklagande anger bolaget att en avfallsklassning kommer att försvåra användningen av avfallet samt att materialet inte kommer återvinnas i samma utsträckning som idag. En konsekvens av detta skulle innebära att berget måste deponeras istället för att återvinnas. Nämnden är enig med bolaget om att berget ska ses som en resurs men anser inte att avfallsklassningen hindrar fortsatt användning efter att bergets krossats om det kan säkerställas att ingen negativ miljöpåverkan sker. Vidare påtalar bolaget att återvinningen i sig inte strider mot gällande miljölagstiftning men nämnden vill förtydliga att detta stämmer så länge de kan visa att det krossade materialet inte läcker krom, kväve, högt pH, kemiska injekteringsmedel och suspenderat material innan entreprenadberget krossas och kan återvinnas i byggprojekt. Detta anses som extra viktigt då det kan röra sig om stora mängder entreprenadberg som måste lagras och hanteras före och efter krossning.

Nämnden vill även anföra att det i miljöbalkens 2 kap. 5 § samt 15 kap. 10 § finns särskilda bestämmelser och skyldigheter om att förebygga och återvinna avfall. Den

som behandlar avfall eller är ansvarig för att avfall ska behandlas ska i första hand se till att det återvinns genom att det förbereds för återanvändning, i sista hand ska materialet deponeras. Att en avfallsklassning i sig skulle försvåra användningen av berget fråntar således inte bolaget skyldigheten att förebygga och återvinna avfall.

Kopia till:
Akt/Pärm